

החוּרָף פְּעַם אֵ'. וְהִי נוֹסֵעַ וְסֶר בְּדַרְכֵו לְקָרוּבֵיו בְּדוֹבְרָאָנוּ וּכְוֹ'. וְגַם עַתָּה הִי כֵּן. וַיְשַׁלַּחַו אַחֲרֵי רֵ' יְוָסֵף טוֹמְרָקִין שְׁלִיחַ מִיּוֹחֵד שִׁיבּוֹא לְלִיּוֹבָאָויִץ.

אֵז הַבִּיאוּ אֶת הָאִישׁ אֶל הַצְּצָצָצָ. וַיְתַיכֵּפֵ בְּהַכְּנֵסֵו אָמַר לוֹ הַצְּצָצָ: תְּנַתְּ הָוְדָה וְעַזְןָ הָאָט אַיְהָר גַּעֲרָעֶדֶת נְבוּל פָּה. וְאֵז הָוְדָה הָאִישׁ שַׁהְתְּרוּעָע עִם בָּעֵלה שֶׁל הָאִשָּׁה הַנְּלָל עד שְׁסִיפֵּר לוֹ גַם הַדְּבָרִים הַנְּלָל וּכְוֹ'.

וְעַיְיָן נָדַעַו גַּעַכְמַקְמוֹ קְבּוֹרָתוֹ שֶׁל בָּעֵלה.

*

לְחַתּוֹנָת כְּקָאָדְמוֹר (מַהְרוֹשָׁב) נְעַז שְׁנַעֲרָכָה אֶצְל זַקְנוֹ בָּאוּרּוֹטְשָׁ¹⁰, נָסַעַ אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ שְׁנַעַז וְהַרְבָּה חַסִידִים לְלוֹוֹתָם עַד אַחֲרֻמָּאָוָא. אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ דִיבְרַ שֶׁם בְּיַגְ' פָעָמִים דָאָחָ¹¹. — כְשַׁנִּים מְנַנִּים נָסַעַ עִם אַדְנָעָע לְהַשְׁתַּחַף בְּהַחֲתּוֹנָה. — אַחֲכָא חַזְרָ אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ נְעַז לְלִיּוֹבָאָויִץ¹², וּבְמַשְׁךְ זָמֵן הַחֲתּוֹנָה גַעֲפָרָאָוָעָט דָאָרְטָ¹³ סְעוּדוֹת. בְּמַשְׁךְ זָמֵן הַחֲתּוֹנָה¹⁴ דִיבְרַ אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ נְעַז לְבָ' פָעָמִים דָאָחָ.

*

אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ נְעַז עָשָׂה אֶת רֵ' שְׁמָרִי' נָח לְרַב בְּכָאָבְרוֹיסָק — רֵ' שְׁמָרִי' נָח וְהַרְעַצְיַצְעָרָ¹⁵ וּרֵ' שְׁלָמָה זְלָמָן מַקְאָפּוֹסָט הַיּוֹ בְּנֵי שְׁלָמָה¹⁶, אֲחֵי שְׁלָמָה זְלָמָן מַהְרָשָׁ — אַגְּשָׁ שְׁדָבָאָבְרוֹיסָק לְאַחֲרָיָיו. וַיְבֹא לִשְׁמָן שְׁלִיחַ מַהְרָשָׁ מַהְרָשָׁ נְעַז שִׁיקָּחוּ אֶת רְשָׁנָן לְרַב, וּבְאֶם לְאֶוְ, וּעַטְ¹⁷ עַר זִי מַאֲכָעָן פָּאָר אָוִיס בְּעַלְיִבְתִּים.

אַחֲד מַהְרָאַשִּׁים שֶׁם הִי מַהְמַקְוּשָׁרִים אֶל הַצְּצָצָ, וּכְפּוֹף לְאָדְמוֹר מַהְרָשָׁ נְעַז, וּבְנֵיו הִי אָנָשִׁים אָלְמִים. בְּלִילָה נָאָסְפּוּ בְּזָאָל.

(9) = מַתִּי דְבָרָתָם.

(10) בַּיְמָא אַלְלָל תְּרֵלָהָה. — רָאָה גַם סְפָר הַתּוֹלְדֹות אָדְמוֹר מַהְרָשָׁ (בָּעֲרִיכָת רַבִּינוּ) ע' 72 וּרָאָה בְּהַנְּסָמָן בְּהַזְּחָאת תְּשִׁנְיָז ע' 104).

(11) רָאָה סְהָמָמָתְרֵלָה חַבְבָעָתָקָנָג. ע' תְּקָנָה.

(12) רָאָה מַכְתָּב אָדְמוֹר מַהְרָאַיִץ (נְדָפֵס בְּ"הַתְּמִימִים" חָבָרָת ב' ע' מה): "מִפְנֵי סִבּוֹת שָׁנוֹת וְהַעֵיךְ לְסַבֵּת חֹלֶשֶׁת הַבְּרִיאוֹת לֹא יִכְלֶنֶן הָוד כְּקָאָזְמוֹר מַהְרָשָׁ לְנָסֹעַ עַל הַחֲתּוֹנָה לְאוּרּוֹטְשָׁ".

(13) = עַרְקַשׁ שֶׁם (כְּלִיּוֹבָאָויִץ).

(14) בְּסְפָר הַתּוֹלְדֹות שֶׁם: "מִיּוֹם הַօֹפְרָעָנָעָס עַד אַחֲרַ שְׁבָעַת יְמִי הַמִּשְׁתָּה".

(15) הַרְ' שְׁלָמָם דּוֹבָעָר, מַרְעִיצִיאָ.

(16) = יַעֲשֵׂה שֶׁם לֹא יְהִי עוֹד בְּעַלְיִבְתִּים.

של ר' הילל מפֿאָרִיטְשֶׁן¹⁷ — מאורע זה הי' אחורי הסתלקותו של ר' הילל, כי נסתלק בשנת תרכ"ד, ומאורע זה הי' בשנת תרכ"ח — והבניהם הנ"ל לא חפזו להסכים להミニוניו של אדמו"ר מהר"ש, ויאמר להם אביהם: הלא הרבי אמר דיבורים קשים וכו'? ויענוו: א' רבינו איז א רבינו אוון חסידים זייןען חסידים. —
ובليلה זו או למחזרתו פרצה שריפה, רח"ל, בית הבנים. —
וסיפר יעקב קאָפְּלָאן מאָבָּרוֹיסְק¹⁸, והוא הי' איז צער לימיים — שהבן הבכור, בראשותו האש, צעק: אוי רבינו ראנטועט! איז¹⁹ מהאט גענטן וערען א בעל תשובה.

*

הצמיח צדק וגיסו ר' יעקב ישראלי מטשערקס למדו ביחיד בעליי — והי' אצלם איזה זמן קביעות ללימוד בלילה עד החזות ליליה נגלה, ומהוצאות — דא"ה. ר' יעקב ישראלי איז²⁰ געווען א גרויסער שטיפער. פעם לקח ב' מקומות, וילביש עליהם חולוק, ייכניס כל זה מלמטה למעליה שি�שב בה הצעץ, באמרו: אני מבקש תקון. הצעץ נגע בלב ויקח את ההאנד פס²¹ שעמד שם — ובתוכו מים — וישפוך עליו — על ר' יעקב ישראלי העומד למטה — ויאמר: טהור טהור²².

*

ר' מיכעלע אַפְּאַצְּקָעָר אמר: בִּימֵם²³ רַבִּין בֵּין אַיךְ גַּעֲוָעַן פּוֹן עיili بلا בר"²⁴. מיט עם (אדמו"ר האמצעי. מ"מ) קאן אין

(17) ששימש רבה של באברויסק, לאחר שנסע משם ר' ברוך מרדכי (ראה ראשי פרקים מתלולותיו בראש ספרו פלח הרמן).

(18) מחסידי הצעץ, אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר מהורש"ב. הי' ר"מ בישיבתו של ר' שMRI נח מבאברויסק, והי' חוזר לפני המאמרים ששמע בלבובאוויטש.

(19) = הצליל! (וצעקתו הייתה בהתעוררות כזו) שהיו יכולים להשות בעל תשובה!

(20) = הי' שוכב גדול.

(21) = כיר.

(22) ראה גם שיחת ש"פ יעקב תש"א ס"ט בהערה (תורת מנחם — התווודויות ח"ג ע' 288). שיחת יו"ד שבט תש"ז סכ"ט.

(23) אצל הרב (אדמו"ר הזקן) היו מנהכנים ולא רשות (ראה העירה הבאה). עמו (עם אדמו"ר האמצעי) — אני יכול לשחות תחת קורת-גג א'. הוא הצעץ שליט"א — אני יכול לעמוד עמו על קורה אחת.

(24) ראה סנהדרין צז, ב (ובפרש"י): "הא דעילי בכר (שצריכין ליטול רשות כשנכנסין להסתכל באספלקלריה המארה) הא דעילי بلا בר" (נכנסים بلا רשות ברוב צדקה).